MAASTRICHTSCHE KIEKJES

Mag ik den geachten lezer vandaag eens kennis doen maken met een Vereeniging, welke hier in de jaren 1892—95 aan de oplossing van het arbeidersvraagstuk krachtdadig medewerkte en dan ook de schoonste verwachtingen wettigde, doch welke sinds, zooal niet voorgoed van het tooneel verdwenen is, dan toch niet meer mêedoet in het sociale steekspel?

Ik spreek van kennis maken. Want, tien tegen één, zal de lezer vandaag voor 't eerst den naam hooren der Maastrichtsche Vereeniging »Salus Populi«. Toch verdiende »Salus Populi« allang nadere kennismaking. Zelfs meer dan dat. Volgens mijn bescheiden meening heeft »Salus Populi« recht op de waardeering van ieder weldenkende, die voor de arbeiders-kwestie een open oog heeft. En mij persoonlijk is het een waar genoegen, aan die vereeniging vandaag een woord van openlijke hulde te kunnen wijden.

»Salus Populi« dan was (och, kon ik in den tegenwoordigen tijd schrijven!) eene vereeniging van katholieke heeren uit de hoogere standen. Deze vereeniging voerde in haar vaandel het schoone devies: Lotsverbetering van den minderen man. Zij trachtte dit schoone doel te helpen verwezenlijken, eenerzijds door de belangstelling voor den socialen strijd bij de betergegoede burgers in steeds breeder kringen te wekken, en anderzijds door den werkman in zijn streven naar verbetering van arbeids-toestanden daadwerkelijk bij te staan.

In den guren winter van 1894 opende »Salus Populi« een enquête over de in het winterseizoen altoos in onze stad wederkeerende [illegible]. Wat meer is, »Salus Populi« wou niet enkel inlichtingen in omtrent werkeloozen, doch trad in menig gezin, waar, bij gebrek aan werk van den kostwinner, de nood het hoogste was, als barmhartige geefster op. Daarna richtten sommigen van de ijverigste leden van »Salus Populi« een Bureau van Werkverschaffing op. En ik meen ook, dat het dezelfde heeren waren, die meer dan eene vakvereeniging van ambachtslieden in het leven riepen en den eersten stoot gaven aan de St. Willibrordusvereeniging, welke thans met haar »Gele Boekjes« der goede zaak zulke gewichtige diensten bewijst.

Wat dunkt u, lezer? Had ik gelijk toen ik hierboven beweerde, dat »Salus Populi« recht had op uwe nadere kennismaking, ja op uwe hoogachting? Een vereeniging van heeren, welke den werkman in zijn streven naar lotsverbetering de hand biedt, is volgens mij een edele vereeniging. Niemand minder dan Paus Leo XIII heeft gezegd: »Ik wensch en verlang vurig, dat alle standen hun overleg en hunne krachten vereenigen, om »de belangen van de arbeiders naar best »vermogen te behartigen.«

En bestaat »Salus Populi« nu niet meer?

Ik meen deze vraag het best te beantwoorden met te zeggen, dat »Salus Populi« sinds 1896 non-activiteit heeft aangevraagd.

Dat het hierop vroeg of laat zou uitloopen, was, volgens mij, te voorzien. En wel om deze twee redenen: Daar heerschte niet voldoende eenheid tusschen de heeren van »Salus Populi«. Niet allen dachten en oordeelden hetzelfde over onze arbeiderstoestanden en volksnooden, en vooral niet over de middelen om hierin verbetering te brengen. In »Salus Populi« zaten naast de star-conservatieven de meer vooruitstrevende katholieke volksvrienden. Men was het oneens over de vraag: »Wat moet er gedaan?« En... alle rijk, dat verdeeld is, neigt ten ondergang.

De tweede reden was deze: »Salus Populi« stond niet in innig verband met onze volksorganisatie, die toen daarenboven zelf nog in hare kinderjaren verkeerde Zonder degelijke arbeidersorganisatie kunnen de hoogere standen in arbeiderszaken weinig. Goede wil alleen is hier niet voldoende, men moet vóór alles op de hoogte zijn. Anders tast men mis, anders wordt men allengs moedeloos. En van moedeloosheid tot werkeloosheid is de stap zoo groot niet.

Wanneer ik de eer heb, en dat hoop ik, door heeren van »Salus Populi« gelezen te worden, dan voeg ik hun eerbiedig toe:

Heeren! reorganiseert u en treedt terug in de gelederen van hen, die luisteren naar de stem des Pausen, welke alle standen dringend oproept om de belangen van den arbeidenden stand te behartigen.

Reorganiseert u en sluit u aan — op welke wijze zij overgelaten aan uw beleid — bij onzen Volksbond, waarin plaats is voor alle standen — u zult daar welkom zijn, zoowel bij de weinige heeren van uw stand, welke nog altoos het vaandel: Lotsverbetering van den geringen man hoog houden, als welkom bij de vele arbeiders, die — niet zonder reden — klagen, dat de meer gegoeden zoo weinig blijk van belangstelling geven in de arbeiders-kwestie

Reorganiseert u en strijdt mede, want sinds uw terugtreden is er wel iets, maar nog lang niet alles verbeterd.

Reorganiseert u en komt mede vechten tegen het socialisme, dat nog lang niet teruggeslagen is uit de stad van St. Servatius.

Nog één kiekje.

Mag ik even voorstellen het merkwaardige Maastrichtsche gilde De Stuurlieden aan Wal?

Merkwaardig omdat dit gilde — in tegenstelling met alle andere — niet is aangesloten bij den R. K. Volksbond, geen openbare vergaderingen houdt, ook geen eigen bestuur of reglement bezit

Merkwaardig vooral hierom, omdat ieder lid van dit gilde op eigen houtje te werk gaat en allen weer hierin overeenkomen, dat ze aan de Sociale Kwestie doen en dit doen zich bepaalt bij kijken en mopperen.

Moet ik zeggen, dat de stuurlieden aan wal lastige luidjes zijn?

Vraagt het eens aan den R. K. Volksbond, aan de Vakvereenigingen, aan het Limb. Volksblad! Zij zullen u zeggen, dat het hun nog nooit gelukt is, iets te doen, wat naar den zin was van De stuurlieden aan wal.

In den laatsten tijd hebben De stuurlieden aan wal een nieuwen zondebok ontdekt En die zondebok is De Nieuwe Koerier of juister, ben ik, de Kiekjesman.

Mijn arme Kiekjes! daar is geen stuk gansch van gebleven.

Een eerste lid van De stuurlieden vond, dat mijn stijl niet deugde

Nu goed. Daar is immers niets volmaakt onder de zon. Of het zouden soms De stuurlieden aan wal moeten zijn.

Een tweede lid meende, dat mijn toon te bits was, te scherp — te — te — enfin, ik ondermijnde het gezag.

Slaat dit soms op mijn Kiekje over loonsvermindering?

Eilieve, sinds wanneer mag dan de waarheid niet meer gezegd worden?

Een derde lid... Ik trof meneer in de Soos. Hij was lekker aan de leestafel gezeten, De Nieuwe Koerier in de hand.

»Hebt u de Maastrichtsche Kiekjes gelezen?«

»Si, ik ben geabonneerd.«

»Wat ze tegenwoordig al niet in de krant zetten. Die tijd, pen-, papier- en inktverknoeiers! En wat haalt het allemaal uit?«

Ik haalde de schouders op. — U moet weten, die meneer is een maaglijder. Zulke lui vergeef ik gaarne een beetje gemelijkheid.

Tot slot een voorstel.

Ik heb de eer De stuurlieden aan wal beleefd in overweging te geven, om voortaan in het belang der goede zaak de handen eens te gaan uitsteken in plaats van de ... tong.

NASCHRIFT VAN DE REDAKTIE.

Bovenstaand Kiekje was reeds genomen, toen onze Maastrichtsche Briefschrijver het laatste nummer van ons Blad ontving, met het Ingez. stuk van een oud-bestuurslid.

In antwoord op dat stuk zegt hij kort en bondig: »Heb geduld, ik ben pas aan het begin der oude geschiedenissen; aan allen zal recht wedervaren« Terloops wijst hij op twee onnauwkeurigheden, nl. dat de Hoog Eerw. heer Pastoor van St. Mathias nooit Voorzitter geweest is van Recht en Orde en dat de heer Dexters niet de eerste Voorzitter was van den eersten algemeenen R. K. Volksbond.

Na lezing van het Ingez. stuk wil het ons echter voorkomen, dat er in de Maastrichtsche oude doos nog veel is, waar we nog te dicht bij staan, om er thans reeds een volledig en een volgens allen onpartijdig oordeel over te vellen. Daarom zouden we onzen geachten briefschrijver in overweging wenschen te geven, zijne zoo goed gevulde oude doos te doorsnuffelen, om er voorloopig alléén uit te halen, wat tot hooger actie in den tegenwoordigen tijd kan aansporen.

Wel zijn wij met hem overtuigd, dat kennis van het verleden een noodzakelijk vereischte is, om den huidigen toestand grondig te leeren kennen, maar het is wellicht beter, alles te vermijden, wat de krachten, die elkaar in Maastricht moeten steunen, zou kunnen verwijderen. En [illegible] bewijst, dat de oude doos nog veel belangrijks bevat, wat geen gevoeligheden kan wekken.